

Direkcija

Sektor za informiranje in odnose z javnostmi
Miklošičeva cesta 24
1507 Ljubljana

Tel.: 01 30 77 200
Fax: 01 23 12 182
E-pošta: di@zzzs.si
www.zzzs.si

GRADIVO ZA NOVINARJE

Ljubljana, 24. 1. 2023

PR-ZZZS-2/2023

ZZZS v letu 2022 zagotavljal nemoteno financiranje pravic iz obveznega zdravstvenega zavarovanja, vendar s primanjkljajem prihodkov nad odhodki, ki pa ga je pokril z lastnimi viri

1. Ocena finančnega poslovanja ZZZS v letu 2022

Spremenjene razmere poslovanja tekom leta 2022 so bistveno odstopale od izhodišč, na katerih je temeljil Finančni načrt ZZZS za leto 2022, sprejet na Skupščini ZZZS decembra 2021. Te so predvsem posledica sprejetega Zakona o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic Covid-19 (ZDUPŠOP ali PKP 10), Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS), Zakona o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni Covid-19 na področju zdravstva (ZNUNBZ), Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk), spremenjenih globalnih makroekonomskih izhodišč za leto 2022, večjega finančnega vpliva nalezljive bolezni Covid-19 na rast odhodkov, učinkov Aneksa 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, večje rasti kalkulativnih elementov cene zdravstvenih storitev (višje plače na osnovi dogovorov o plačah, povprečna rast cen življenjskih potrebščin) ter drugih nenačrtovanih sprememb.

Navedene spremembe so vplivale na povečanje načrtovanih prihodkov za 334,8 milijona evrov in odhodkov za 380 milijonov evrov v rebalansu finančnega načrta za leto 2022, ki ga je Skupščina ZZZS potrdila 9. 11. 2022, nanj pa je Vlada RS dala soglasje 24. 11. 2022. V rebalansu finančnega načrta je znašal obseg prihodkov 3.905,9 milijona evrov, obseg odhodkov 4.100 milijonov evrov (v skladu z največjim obsegom izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2022, ki ga je Državni zbor RS določil v Odloku o spremembah odloka o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024), načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki pa v višini 194,1 milijona evrov. Prva ocena finančnega poslovanja **ZZZS v letu 2022 izkazuje primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 133,3 milijona evrov. Prihodki so realizirani v višini 3.940,9 milijona evrov** in so za 35 milijonov evrov večji od načrtovanih, **odhodki so realizirani v višini 4.074,3 milijona evrov** in so za 25,7 milijona evrov pod načrtovanimi.

2. Prihodki ZZZS v letu 2022

Celotni prihodki ZZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2022 znašajo 3.940,9 milijona evrov in so za 35 milijonov evrov oz. za 0,9 % večji od načrtovanih (od tega so večji prihodki od prispevkov za 33,8 milijona evrov, prihodki po mednarodnih sporazumih z drugimi državami za 3,1 milijona evrov, manjši od načrtovanih pa so prihodki iz državnega proračuna za 1,9 milijona evrov). V primerjavi s preteklim letom so prihodki večji za 8,3 % ali za 302 milijona evrov, predvsem zaradi večjih prihodkov od prispevkov in transference prihodkov iz proračuna.

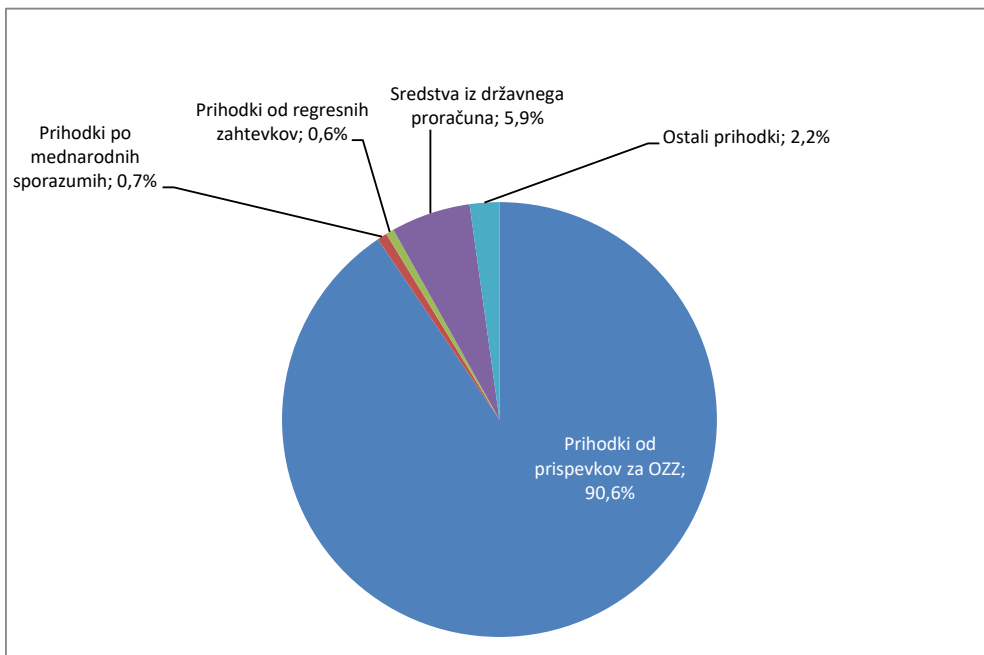
Prihodki od prispevkov znašajo 3.568,7 milijona evrov (predstavljajo 90,6 % vseh prihodkov) in za 7,2 % presegajo realizirane v preteklem letu, kar je posledica rasti povprečne bruto plače, večjega števila delavno aktivnih oseb in posledično manjšega števila brezposelnih oseb.

Drugi prihodki znašajo 372,2 milijona evrov (predstavljajo 9,4 % vseh prihodkov), so za 20,2 % večji od drugih prihodkov v letu 2021 oziroma za 62,6 milijona evrov (večina iz naslova večjih proračunskih sredstev, ki so za 27 % večja od teh v letu 2021) in za 1,2 milijona evrov presegajo načrtovane vrednosti (največ zaradi večjih prihodkov po mednarodnih sporazumih).

Največji delež med drugimi prihodki predstavljajo sredstva iz državnega proračuna v višini 251 milijonov evrov (233 milijonov evrov za kritje stroškov povezanih z boleznijo Covid-19, 18 milijonov evrov za povračilo plačila zdravstvenih storitev do polne vrednosti storitev za socialno ogrožene in 0,6 milijona evrov za kritje povračila stroškov dela in materialnih stroškov, povezanih z nalogami za dolgotrajno oskrbo). Sledijo prihodki po dogovorih o cenah in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZZS sklenil z dobavitelji zdravil v višini 62,7 milijona evrov, prihodki po mednarodnih sporazumih v višini 28,7 milijona evrov in prihodki od regresnih zahtevkov v višini 23,9 milijona evrov.

V letu 2022 so se iz državnega proračuna delno krili odhodki ZZZS za financiranje nadomestil med začasno zadržanostjo od dela zaradi bolezni Covid-19 (izolacije) in stroški, ki so izvajalcem zdravstvene dejavnosti v mreži javne zdravstvene službe nastali zaradi obvladovanja nalezljive bolezni Covid-19 (skupaj 233 milijonov evrov), v celoti pa stroški za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe. Do delnega kritja stroškov iz proračunskih sredstev je bil ZZZS upravičen le, če ne razpolaga z lastnimi viri. Od načrtovanih proračunskih sredstev na podlagi novejše zakonodaje (brez kritja stroškov za socialno ogrožene) v znesku 234,6 milijona evrov, je ZZZS na podlagi izdanih zahtevkov v letu 2022 prejel transfer iz državnega proračuna v skupni višini 233 milijonov evrov za:

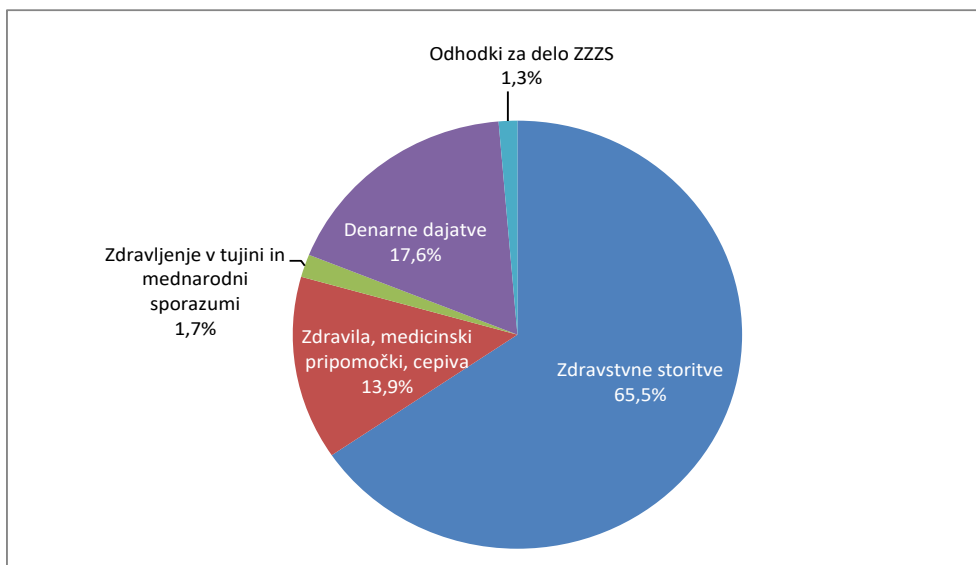
- stroške izvajalcev zdravstvene dejavnosti, povezanih z obvladovanjem nalezljive bolezni Covid-19 v višini 110 milijonov evrov;
- financiranje dviga plač posameznim poklicnim skupinam v dejavnosti zdravstva v višini 84,4 milijona evrov, ki je kalkulativen element cene zdravstvenih storitev;
- preseganje programa nad planiranim obsegom iz obveznega zdravstvenega zavarovanja za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje iz 15. člena ZNUZSZS in 14. člena ZNUNBZ v višini 21 milijonov evrov;
- financiranje nadomestil plač za čas zadržanosti od dela zaradi okužbe z virusom SARS-CoV-2 (izolacija) v višini 17 milijonov evrov in
- 0,6 milijona evrov za vzpostavitev sistema dolgotrajne oskrbe v ZZZS na podlagi tripartitne pogodbe med ZZZS, MZ in MDDSZ.

Slika 1: Struktura prihodkov ZZS v letu 2022.

3. Odhodki ZZS v letu 2022

Odhodki ZZS so izkazani po načelu denarnega toka in v letu 2022 znašajo 4.074,3 milijona evrov. V primerjavi s predhodnim letom so večji za 15,8 % oziroma za 556 milijona evrov. Največjo rast odhodkov (43,4 %) izkazujejo odhodki za nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti od dela, sledijo odhodki za povračila potnih stroškov in prevozov zavarovanih oseb (39,3 %), odhodki za zdravstvene storitve (13,6 %), odhodki za zdravila (11,3 %) in odhodki za medicinske pripomočke (11,2 %).

Slika 2: Struktura odhodkov ZZS v letu 2022.

a) Odhodki za zdravstveno dejavnost

Odhodki za zdravstvene storitve, zdravila, medicinske pripomočke, cepiva, odhodki za zdravljenje v tujini in odhodki po mednarodnih sporazumih predstavljajo 81,1 % vseh odhodkov ZZS.

V strukturi celotnih odhodkov ZZS imajo odhodki za zdravstvene storitve 65,5 % delež in v letu 2022 znašajo 2.667,8 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 13,6 % oz. za 318,6 milijona evrov. Relativno visoka rast teh odhodkov je posledica dogovorov o plačah, valorizacije cen zdravstvenih storitev, aneksa 1 k Splošnemu dogovoru za leto 2022, večje realizacije nekaterih programov in sprejete zakonodaje v drugem polletju 2022, da se plačajo vsi izvedeni programi izvajalcev zdravstvenih storitev. Končni obračun za opravljene programe zdravstvenih storitev za leto 2022 bo izveden do konca meseca januarja 2023 in takrat bodo znani tudi podatki o vseh obveznostih ZZS za programe zdravstvenih storitev za leto 2022.

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva znašajo 565,5 milijona evrov in so za 3 % pod načrtovanimi vrednostmi za to skupino odhodkov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 10,8 % oz. za 55,1 milijona evrov. Ti odhodki v strukturi vseh odhodkov ZZS predstavljajo 13,9 % delež.

Največji delež v tej skupini odhodkov predstavljajo odhodki za zdravila. V letu 2022 znašajo 459,6 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so večji za 11,3 % oziroma za 46,7 milijona evrov iz naslova širjenja indikacij in dražjih novih zdravil ter so za 2,1 % pod načrtovanimi. Ob pojasnilu realiziranih odhodkov za zdravila je potrebno navesti, da je ZZS v letu 2022 prejel 62,7 milijona evrov povračil iz naslova zdravil na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih je ZZS sklenil s farmacevtskimi družbami.

Odhodki za medicinske pripomočke so znašali 99,1 milijona evrov. V primerjavi z letom 2021 so za 11,2 % ali 10 milijonov evrov večji, kar je posledica povečanja števila zavarovanih oseb, ki so upravičene do teh pripomočkov pri zdravljenju in medicinski rehabilitaciji posameznih vrst obolenj ter širitve pravic na podlagi spremembe Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja. V primerjavi z načrtovanimi so manjši za 2,8 %.

Odhodki za cepiva so v letu 2022 znašali 6,7 milijona evrov in so v primerjavi s preteklim letom manjši za 18,8 % zaradi sprejete interventne zakonodaje v letu 2022, ko je državni proračun začasno prevzel stroške za nakup cepiv za cepljenje proti sezonski gripi in dinamike prejetih računov s strani NIJZ.

Odhodki za zdravljenje v tujini in iz naslova mednarodnih sporazumov so v letu 2022 znašali 70,3 milijona evrov in so za 3 % večji kot leta 2021 in za 7,5 % pod načrtovanimi, predvsem zaradi manj napotitev na zdravljenje v tujino.

b) Odhodki za povračilo denarnih dajatev

Odhodki za povračilo denarnih dajatev za pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (nadomestila, potni stroški) so realizirani v višini 715,9 milijona evrov in so za 43,3 % ali za 216,3 milijona evrov večji v primerjavi z letom 2021 in so v okviru načrtovanih vrednosti.

Največji delež (99,7 %) predstavljajo odhodki za nadomestila plače zaradi začasne zadržanosti od dela. V letu 2022 so znašali 713,6 milijona evrov in so za 0,8 % pod načrtovanimi. Glede na leto 2021 izkazujejo 43,4 % rast oz. so večji za 215,8 milijona evrov. Na takšno rast so vplivale epidemiološke razmere (odhodki nadomestil iz razloga izolacije zaradi Covid-19 so v letu 2022 znašali 191,9 milijona evrov in so v primerjavi z letom 2021 skoraj enkrat večji), spremembe

Zakona o delovnih razmerjih s skrajšanjem števila dni v breme delodajalcev okvirno 33 milijonov evrov ter dvig povprečnih osnov za obračun nadomestil v letu 2022.

c) Odhodki za delo službe ZZZS

Odhodki za delo službe ZZZS so v letu 2022 znašali 54,6 milijona evrov in so v okviru načrtovanih. V primerjavi z letom 2021 so večji za 7,6 %. Ti odhodki predstavljajo 1,3 % delež vseh odhodov ZZZS (v letu 2021 je znašal ta delež 1,4 %).

4. Agentski posli

V tabeli 1 so povzeti finančni učinki začasnih ukrepov, ki so bili določeni z interventno zakonodajo za omilitev posledic nalezljive bolezni Covid-19. ZZZS je v letu 2022 za pokrivanje stroškov, povezanih z epidemijo - brez vpliva na prihodke in odhodke ZZZS, prejel 143,7 milijona evrov. ZZZS je upravičencem (izvajalcem zdravstvenih storitev), po prejemu sredstev iz državnega proračuna, zahtevke tudi poravnal. Poleg sredstev, prejetih iz naslova interventne zakonodaje med agentske posle, kjer ZZZS nastopa v vlogi posrednika – v imenu in za račun državnega proračuna, uvrščamo tudi sredstva iz naslova povračil že izplačanih plač in nadomestil plač pripravnikov, sekundarijev in specializantov. Iz tega naslova je ZZZS v letu 2022 iz državnega proračuna prejel in plačal izvajalcem zdravstvenih storitev 86,1 milijona evrov.

Navedena plačila nimajo vpliva na poslovni izid ZZZS, ker ima ZZZS v teh primerih le vlogo posrednika pri izplačevanju. Pomembna pa so za zdravstvo kot celoto oziroma za izvajalce zdravstvenih storitev in gospodarstvo, ki so zaradi izrednih razmer prejeli pomembna finančna sredstva iz državnega proračuna.

Tabela 1: Finančni učinki na izvajalce zdravstvenih storitev in gospodarstvo, ki nimajo vpliva na izkaz uspeha ZZZS (agentski posli) v letu 2022.

	Ukrep	Podlaga	Prejeta sredstva iz državnega proračuna RS od 1.1. do 31.12.2022 (v eur)	Učinek na izkaz prihodkov in odhodkov
1.	BRISI HAGT HITRI TESTI	11. člen UIPP, 41. člen ZZUOOP, 10. člen Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Ur. list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21 in 155/21)	52.464.067,02	NE
2.	BRISI PCR	69. člen ZIUPOPDVE in 41. člen ZZUOOP	32.033.635,00	NE
3.	CEPLJENE COVID	31. člen ZIUPOPDVE	9.374.580,32	NE
4.	TESTI HAG ZA SAMOTESTIRANJE	5. in 7. člen Uredbe o izvajanju presejalnih programov za zgodnje odkrivanje okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 118/21, 132/21, 135/21 in 142/21), 41. člen ZZUOOP, 8. in 10. člen Odloka o načinu izpolnjevanja pogoja prebolewnosti, cepljenja in testiranja za zajezitev širjenja okužb z virusom SARS-CoV-2 (Uradni list RS, št. 147/21, 149/21, 152/21 in 155/21)-od 29.8.2022-30.11.2022 velja Odlok o začasnem ukrepu prostovoljne uporabe HAG testa za samotestiranje na virus SARS-Cov2 (Ur. list 112/22 z dne 26.8.2022)-nova podlaga 28.in 38.člen ZNUNBZ (Ur. list 141/22)	29.988.159,95	NE
5.	DISTRIBUCIJA ZDRAVILA VEKLURY	31. člen ZIUPOPDVE	3.949.199,99	NE
6.	CEPLENJE PROTI SEZONSKI GRIPU	38. člen ZZUOOP	3.524.675,90	NE
7.	SOBIVANJE STARŠA OB HOSPITALIZIRANEM OTROKU	8. člen ZIUPOPDVE	594,86	NE
8.	TMO bolnikov s COVID 19 - telemedicina	68. člen ZIUPOPDVE	159.048,84	NE
9.	NR01-nacionalni razpis za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev	38.-40. člen ZNUPZ (Ur. list RS, št. 112/21, 189/21 in 206/21 – ZDUPŠOP	65.961,95	NE
10.	Dodatki za povečan obseg dela za posebne obremenitve	16. člen ZNUZSZS (Ur. list 100/22 z dne 25.7.2022 in ZNUNBZ Ur. list 151/22 z dne 7.11.2022 ter Uredba o določitvi višine dodatka za povečan obseg dela za posebne obremenitve in dodatka za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra	4.947.933,60	NE
11.	Nadomestilo za kratkotrajno bolniško odsotnost do 3 dni	20. člen ZZUOOP in 31. člen ZDUOP	7.092.492,49	NE
12.	Nadom. plače za zadržanost od dela zaradi sobivanja enega od staršev z bolnim otrokom	8. člen ZIUPOPDVE	1.676,62	NE
13.	Nadomestilo za odsotnost z dela- okužba na delovnem mestu	46. člen ZIUPOPDVE	64.933,82	NE
	SKUPAJ prilivi iz državnega proračuna, brez vpliva na izkaz prihodkov in odhodkov ZZS (1-13)		143.666.960,36	

5. Zaključne ugotovitve

ZZS je leto 2022 zaključil s primanjkljajem prihodkov nad odhodki v višini 133,3 milijona evrov. Izkazan primanjkljaj se v celoti krije iz lastnih virov, in sicer iz ustvarjenega presežka prihodkov nad odhodki iz preteklih let. Stanje lastnih virov konec leta 2022 znaša 60,7 milijona evrov. Financiranje velikega razkoraka med rastjo prihodkov od prispevkov (7,2 %) in odhodkov (15,8 %) v letu 2022 je bilo zagotovljeno s proračunskimi sredstvi za delno kritje nekaterih odhodkov in z lastnimi viri ZZS iz naslova presežkov prihodkov nad odhodki iz preteklih let.

Tudi v letu 2023 se nadaljujejo negotove razmere zaradi gospodarskih razmer, vplivov Splošnega dogovora za leto 2023 in pogajanj o plačah, deloma tudi še zaradi vpliva nalezljive bolezni Covid-19, katerih finančni učinki večinoma niso vključeni v Finančni načrt ZZS za leto 2023. ZZS bo skrbno spremljal gibanje prihodkov in odhodkov glede na načrtovane in v primeru odstopanj pristopil k zagotavljanju zadostnih virov financiranja, spremembi Odloka in nato k pripravi rebalansa finančnega načrta za leto 2023 v skladu z določili Statuta ZZS. **Za leto 2023 je načrtovan primanjkljaj prihodkov nad odhodki v višini 48,4 milijona evrov, ob transfernih sredstvih iz državnega proračuna v višini 366,5 milijona evrov in prenosu 55 milijonov evrov zapadlih neplačanih obveznosti iz leta 2023 v leto 2024** zaradi uskladitve odhodkov z najvišjim obsegom izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2023 in razpoložljivimi viri financiranja. Načrtovani primanjkljaj za leto 2023 bo v celoti pokrit z lastnimi viri ZZS iz leta 2022.

ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE